

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
GENERALINĖ PROKURATŪRA**

✓ Giedriui Jankauskui
A. J. Povilaičio g. 8-102, Vilnius

2020-03-06 Nr. 17.2.-1111
Į 2020-02-14 skundą

Mariui Žvinkliui
Ligoninės g. 7-28, Klaipėda

DĖL SKUNDO IŠNAGRINĖJIMO

Lietuvos Respublikos generalinėje prokuratūroje išnagrinėjus 2020-02-14 gautą Jūsų skundą (reg. Nr. AP-4657/2020), priimtas sprendimas palikti galioti Vilniaus apygardos prokuratūros Viešojo intereso skyriaus prokurorės 2020-01-29 nutarimą Nr. 2.VI-8 atsisakyti taikyti viešojo intereso gynimo priemones.

PRIDEDAMA. Nutarimo kopija, 4 lapai.

Viešojo intereso gynimo skyriaus prokurorė

Sigita Vasiliauskienė

Tel. (8 5) 250 09 11, sigita.vasiliauskiene@prokuraturos.lt

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
GENERALINĖ PROKURATŪRA**

NUTARIMAS

**PALIKTI GALIOTI VILNIAUS APYGARDOS PROKURATŪROS PROKURORĖS
2020-01-29 NUTARIMĄ NR. 2.VI-8 ATSISAKYTI TAIKYTI VIEŠOJO INTERESO
GYNIMO PRIEMONES**

2020-03-06 Nr. 13.12.-18

Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros Viešojo intereso gynimo skyriaus prokurorė Sigita Vasiliauskienė, kaip aukštesnysis prokuroras išnagrinėjusi Generalinėje prokuratūroje 2020-02-14 gautą Giedriaus Jankausko ir Mariaus Žvinklio (toliau – ir pareiškėjai) skundą (reg. Nr. AP-4657/2020) ir susipažinusi su Vilniaus apygardos prokuratūros prašymo (pareiškimo, skundo) nagrinėjimo medžiaga,

n u s t a t ė:

Vilniaus apygardos prokuratūroje 2020-01-02 gautas iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos persiųstas Giedriaus Jankausko ir Mariaus Žvinklio 2019-12-16 skundas-prašymas, kuriame nurodė, kad skundžiami Vidaus reikalų ministerijos (toliau – VRM), Žemės ūkio ministerijos (toliau – ŽŪM) bei ministerijai pavaldžios Nacionalinės žemės tarnybos (toliau – NŽT) vadovaujančių tarnautojų priimti individualūs teisės aktai bei veiksmai, kuriuos prašoma atitinkamai kvalifikuoti. Pareiškėjai nurodė, kad Valstybės tarnybos departamento prie VRM 2018-03-26 pažymoje Nr. 27D-606 konstatuota, kad Valstybės tarnybos įstatymo 28 straipsnio 1 dalyje nustatyta imperatyvi nuostata – valstybės tarnautojai už tarnybinius nusižengimus traukiami tarnybinėn atsakomybėn. Teisinės atsakomybės neišvengiamumo principas reikalauja, kad negali būti išvengiama teisinės atsakomybės už padarytą pažeidimą. ŽŪM viceministras Evaldas Gustas 2019-04-09 pažyma Nr. 3IN-317(8.1E) imperatyviai nurodė ministerijai pavaldžios NŽT direktoriui Laimonui Čiakui užtikrinti, kad NŽT imtųsi Žemės įstatymo 41 straipsnio 7 ir 10 dalyse numatytų veiksmų Rolando Paškonio, kaip kvalifikacijos pažymėjimo Nr. FP-254 turėtojo, atžvilgiu, tačiau NŽT direktoriaus pavaduotojas Algis Bagdonas 2019-04-29 pažyma Nr. 1SD-1028-(9.12E.) atsisakė realizuoti Žemės įstatymo 41 straipsnio 7 ir 10 dalyse numatytus veiksmus R. Paškonio atžvilgiu. Pareiškėjai konstatavo, kad NŽT direktoriaus pavaduotojas pastarąją pažyma atliko neteisėtus veiksmus (neatliko imperatyviai nurodytų tarnybos pareigų), todėl prašė įpareigoti atitinkamą instituciją, kad būtų realizuota ŽŪM viceministro 2019-04-09 pažyma Nr. 3IN-317(8.1E).

Valstybės tarnybos departamentas prie VRM 2018-03-26 pažyma Nr. 27D-606 pranešė pareiškėjams, kad NŽT pabaigė tyrimą dėl žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projekto, kadastro Nr. 7870/0003:349, teisėtumo, konstatuojant, kad NŽT Trakų skyriaus vyr. specialistė Gintarė Tarulytė - Jasiūnienė atliko neteisėtus veiksmus, dėl kurių atsirado neigiamos pasekmės. Pagal pareiškėjų 2019-10-07 prašymą NŽT 2019-10-10 pažyma Nr. 45SD-3914-(14.46.1376) konstatavo, kad atsisako pritaikyti teisinę atsakomybę NŽT Trakų skyriaus vyr. specialistei G. Tarulytei–Jasiūnienei dėl jos pažeidimų, nustatytų ir Valstybės tarnybos departamento prie VRM 2018-03-26 pažymoje Nr. 27D-606. Pareiškėjai prašė kvalifikuoti šiuos galimai neteisėtus veiksmus bei įpareigoti atitinkamą instituciją, kad būtų realizuota imperatyvi nuostata dėl teisinės atsakomybės pritaikymo G. Tarulytei–Jasiūnienei.

Pareiškėjams kreipusis į NŽT dėl išaiškinimo, koku teisės aktu vadovaujantis R. Paškoniui skirtas įspėjimas, NŽT direktoriaus pavaduotojas A. Bagdonas 2019-10-17 pažyma Nr. 1SS-2010-(5.59E.) nurodė, kad matininkui R. Paškoniui įspėjimas skirtas pritaikant Viešojo administravimo

įstatymą ir NŽT darbo reglamentą. Pareiškėjai teigia, kad buvo pateikta melaginga informacija, nes įspėjimo skyrimas reglamentuotas Žemės įstatymo 41 straipsnyje, todėl prašė kvalifikuoti NŽT direktoriaus pavaduotojo 2019-10-17 pažymoje Nr. 1SS-2010-(5.59E.) nurodytą informaciją bei įpareigoti atitinkamą instituciją, kad būtų tinkamai pritaikyta imperatyvi poveikio priemonė – įspėjimas matininkui R. Paškoniui.

Pareiškėjai taip pat nurodė, kad jiems 2019-09-18 kreipusis į NŽT, šios institucijos direktoriaus pavaduotojas A. Bagdonas 2019-10-16 pažyma Nr. 1SD-3290-(2.23) atsisakė pats sau pritaikyti imperatyvią teisinę atsakomybę už jo atliktus neteisėtus veiksmus, konstatuotus Seimo kontrolieriaus 2019-03-26 pažymoje Nr. 4D-2018/1-1454/3D-768, todėl prašė kvalifikuoti NŽT direktoriaus pavaduotojo 2019-10-16 pažymoje Nr. 1SD-3290-(2.23) nurodytą informaciją bei įpareigoti atitinkamą instituciją, kad būtų tinkamai pritaikyta imperatyvi poveikio priemonė – teisinės atsakomybės pritaikymas.

Pareiškėjai 2019-09-18 prašė ŽŪM ministro Andriaus Palionio realizuoti imperatyvią pareigą dėl teisinės atsakomybės pritaikymo NŽT direktoriui L. Čiakui dėl LR Seimo kontrolieriaus 2019-03-26 pažymoje Nr. 4D-2018/11454/3D-768 konstatuotų pažeidimų, tačiau ŽŪM viceministras Petras Narkevičius 2019-10-22 pažyma Nr. 3IN-847(8.1) atsisakė realizuoti Valstybės tarnybos įstatymo 28 straipsnio 1 dalyje nustatytą imperatyvią nuostatą – patraukti valstybės tarnautoją NŽT direktorių L. Čiaką tarnybinėn atsakomybėn už atliktus tarnybinius pažeidimus, konstatuotus minėtoje LR Seimo kontrolieriaus 2019-03-26 pažymoje. Todėl pareiškėjai prašė kvalifikuoti ŽŪM viceministro 2019-10-22 pažymoje Nr. 3IN-847(8.1) atliktus neteisėtus veiksmus (neatlikus imperatyvios tarnybinės pareigos), bei įpareigoti atitinkamą instituciją, kad L. Čiakui būtų pritaikyta teisinė atsakomybė.

Pareiškėjams 2019-11-07 prašius ŽŪM ministro A. Palionio realizuoti imperatyvią pareigą dėl teisinės atsakomybės pritaikymo ŽŪM viceministrui P. Narkevičiui, kaip tarnautojui, atsisakiusiam atlikti imperatyvią pareigą dėl teisinės atsakomybės pritaikymo NŽT direktoriui L. Čiakui, ŽŪM kanclerė Lina Zinkevičienė 2019-11-15 pažyma Nr. 3IN-936(8.1) informavo pareiškėjus, kad atsisako nagrinėti 2019-11-07 prašymo dalį dėl teisinės atsakomybės pritaikymo ŽŪM viceministrui P. Narkevičiui dėl prašymo neaiškumo. Todėl pareiškėjai prašė kvalifikuoti ŽŪM kanclerės L. Zinkevičienės atsisakymą vykdyti nurodytas imperatyvias tarnybines pareigas.

Pareiškėjai taip pat nurodė, kad LR Seimo kontrolierės 2019-11-29 pažymoje Nr. 4D2019/1-1457/3D-2945 nurodytas šokiruojantis teisinis faktas, kad Valstybės tarnybos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2018-12-31 įsakymu Nr. 1V-983, nustatyta, jog Valstybės tarnybos departamentas, vadovaudamasis pakeistais nuostatais, nuo 2019-01-01 nebevykdo Valstybės tarnybos įstatymo ir su juo susijusių teisės aktų priežiūros funkcijos. Pareiškėjai taip pat nurodė, kad šiuo konstatuotina, kad organizuotos nusikalstamos grupuotės metodais užvaldytos aukščiausios valstybės institucijos, kurios tapo įrankiu savų siaurų interesų tenkinimui visuomenės sąskaita, tuo tikslu, tame tarpe pasitelkus vidaus reikalų ministrą, kuris 2018-12-31 įsakymu Nr. 1V-983, kardinaliai susiaurino grupuotėms sisteminių pavojų kėlusios Valstybės tarnybos departamento prie VRM jurisdikcijos apimtį, šiuo atlikdami tiesioginę ataką prieš Lietuvos Respublikos konstitucinę santvarką. Pareiškėjai, remdamiesi individualiais teisės aktais, teigia, kad ŽŪM ir NŽT vadovaujančių tarnautojų veikos metodai turi organizuotos nusikalstamos grupuotės veikos požymius. Pareiškėjai nurodo, kad ŽŪM ir NŽT vadovaujantys tarnautojai, užimdami aukštus valstybės tarnybos postus, vykdo tęstinę, sąmoningą, sistemine, neteisėtą, galimai nusikalstamą veiką, kurios įžūlumas peržengia visas ribas, taikytinas Europos Sąjungos valstybės institucijų standartams. Pareiškėjai Skundu prašė apginti pažeistą viešą interesą bei užtikrinti, kad įvardinti VRM, ŽŪM ir NŽT vadovaujantys tarnautojai būtų nušalinti nuo užimamų tarnybos pareigų bei šiems asmenims būtų pritaikyta teisinė atsakomybė pilna apimtimi.

Vilniaus apygardos prokuratūros prokurorė, išnagrinėjusi pareiškėjų prašymą, įvertinusi nurodytas aplinkybes, išanalizavusi nagrinėjamaiais klausimais aktualius teisės aktus, 2020-01-29 nutarimu atsisakė taikyti viešojo intereso gynimo priemones. Nutarimas motyvuojamas tuo, kad Lietuvos Respublikos teisės aktai nenumato prokurorui teisės įpareigoti atitinkamas institucijas, kad

būtų pritaikyta teisinė atsakomybė valstybės institucijų vadovams bei užtikrinti, kad valstybės institucijoms vadovaujantys tarnautojai būtų nušalinti nuo užimamų tarnybos pareigų. Pažymėjo, kad tarnybinę nuobaudą skiria arba sprendimą dėl asmens, ėjusio valstybės tarnautojo pareigas, pripažinimo padarius tarnybinį nusižengimą ir sprendimą dėl tarnybinės nuobaudos, kuri turėtų būti jam skirta, gali priimti tik valstybės tarnautoją į pareigas priimantis asmuo.

Nutarime taip pat nurodyta, kad dėl galimai padarytų nusikalstamų veikų yra priimti proceso sprendimai – ikiteisminis tyrimas dėl veikos, numatytos Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – BK) 228 straipsnio 1 dalyje nutrauktas, o dėl BK 229 ir 182 straipsniuose numatytų veikų atsisakyta pradėti ikiteisminį tyrimą.

Nesutikdami su Vilniaus apygardos prokuratūroje priimtu nutarimu atsisakyti taikyti viešojo intereso gynimo priemonės, pareiškėjai skundu aukštesniajam prokurorui prašo panaikinti Vilniaus apygardos prokuratūros Viešojo intereso skyriaus prokurorės 2020-01-29 nutarimą Nr. 2.VI-8 atsisakyti taikyti viešojo intereso gynimo priemonės ir pareikalauti iš ŽŪM, NŽT, kad būtų tinkamai realizuoti pareiškėjų šioms institucijoms pateikti prašymai, o per 20 darbo dienų nesulaukus tinkamo ŽŪM ir NŽT imperatyvių veiksmų realizavimo, nutarimu pareikalauti valstybės tarnautojų NŽT direktoriaus L. Čiako, NŽT direktoriaus pavaduotojo A. Bagdono, NŽT teisinio atstovavimo skyriaus vyr. specialisto A. Abromavičiaus, ŽŪM viceministro P. Narkevičiaus, ŽŪM kanclerės L. Zinkevičienės tarnybinio patikrinimo.

Skundas atmestinas.

Aukštesnysis prokuroras, nagrinėdamas skundą dėl prokuroro nutarimo, patikrina nutarimą pagrįstumo ir teisėtumo aspektais. Nepagrįstumas konstatuojamas, kai nesurinkti ar nepakankamai surinkti faktiniai duomenys (tyrimas neatliktas ar jo apimtis nepakankama), neatlikta savarankiška ir išsami faktinių duomenų analizė. Neteisėtumas suprantamas kaip neteisingas, neišsamus teisinis kvalifikavimas (kartu – teisinis nepagrįstumas).

Prokuroro išvada dėl viešojo intereso pažeidimo ir priemonių taikymo turi būti pagrįsta faktinių aplinkybių ir teisės normų analize, t. y. turi būti pagrįsta ir teisėta. Nenustatęs prokuroro sprendimo neteisėtumo ar nepagrįstumo, aukštesnysis prokuroras skundžiamą nutarimą pripažįsta pagrįstu bei teisėtu ir palieka jį galioti, priešingu atveju nutarimą panaikina ir priima naują sprendimą.

Pareiškėjai skunde nenurodo jokių argumentų, kodėl turėtų būti panaikintas skundžiamas nutarimas, o tik pakartoja tas pačias faktines aplinkybes, kurias prokurorė motyvuotai įvertino ir priėmė sprendimą.

Pareiškėjų skunde suformuluoti prašymai, kad prokuratūra nutarimu pareikalautų iš ŽŪM, NŽT „tinkamai realizuoti“ pareiškėjų prašymus šioms institucijoms, o per 20 darbo dienų nesulaukus tinkamo realizavimo, nutarimu pareikalauti skunde nurodytų valstybės tarnautojų tarnybinio patikrinimo, negali būti patenkinti.

Pažymėtina, kad kiekviena institucija teisėtai veikia atsižvelgdama į teisės aktuose įtvirtintą atitinkamų teisinių santykių reglamentavimo specifiką ir savo kompetenciją. Pareiškėjai, teikdami prašymus įvairioms institucijoms siekia, kad būtų patraukti tarnybinėn atsakomybėn asmenys, padarę pažeidimus ir pateikę pareiškėjams atsakymus, su kurių turiniu pareiškėjai nesutinka.

Prokurorė skundžiamame nutarime pagrįstai nurodė, kad asmenis tarnybinėn atsakomybėn gali patraukti tik darbuotoją į atitinkamas pareigas priimantis asmuo, o prokuroras neturi tokių įgalinimų. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo formuojamojoje praktikoje yra suformuluota taisyklė, kad asmenys, inicijavę tarnybinio patikrinimo atlikimą, įgyja teisę tik būti informuoti apie konkretaus patikrinimo rezultatus, tačiau neturi teisės jų skųsti. Prokuroras neturi teisės įpareigoti institucijas priimti jų kompetencijai priskirtus sprendimus.

Prokuratūros įstatymo 19 straipsnio 4 dalies punkte nustatyta, kad prokurorai, turėdami pagrindą manyti, kad yra pažeisti teisės aktų reikalavimai, gindami viešąjį interesą, turi įgaliojimą nutarimu reikalauti iš valstybės ar savivaldybių institucijų, įstaigų ar įmonių jų veiklos srityse spręsti dėl priemonių teisės pažeidimams pašalinti taikymo ir per 20 darbo dienų nuo reikalavimo gavimo dienos informuoti prokuratūrą apie priimtą sprendimą, taip pat per 20 darbo dienų nuo sprendimo priėmimo dienos pateikti prokuratūrai informaciją apie jo vykdymo rezultatus; 5 punkte

numatytas dar vienas įgaliojimas – nutarimu reikalauti atlikti valstybės pareigūno, valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens veiklos tarnybinį patikrinimą.

Prokurorė pagrįstai nutarime nurodė, kad prokuroras turi pagrindą taikyti viešojo intereso gynimo priemones tik tuo atveju, jeigu būtų nustatyti tam tikri teisės aktų pažeidimai ir pripažinta, kad tokie pažeidimai laikytini viešojo intereso pažeidimu. Aukštesnysis prokuroras sutinka su Vilniaus apygardos prokuratūros prokurorės išvada, kad nagrinėjamu atveju nėra viešojo intereso pažeidimo.

Paminėtina, kad viešojo intereso sąvoka yra vertinamoji. Pagrindinis kriterijus, padedantis atskirti viešąjį interesą nuo privataus, – tai to intereso turėtojas, t. y. subjektas. Pagal kasacinio teismo praktiką viešasis interesas suvokiamas kaip tai, kas objektyviai yra reikšminga, reikalinga, vertinga visuomenei ar jos daliai, o asmens subjektinė teisė ar įstatymo saugomas interesas yra visų pirma konkretaus asmens vertybė, ji yra reikšminga, reikalinga, vertinga konkrečiam subjektui. Nagrinėjamu atveju institucijų atsakymai pareiškėjams yra privatus pareiškėjų reikalas, todėl prokuroras neturi pagrindo reikalauti atlikti pareiškėjų skunde nurodytų pareigūnų veiklos tarnybinį patikrinimą.

Apibendrinant konstatuojama, kad prokurorė pagrįstai atsisakė taikyti viešojo intereso gynimo priemones, todėl naikinti skundžiamo sprendimo nėra pagrindo.

Remdamasi išdėstytais argumentais ir vadovaudamasi Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatymo 15 straipsnio 2 dalies 2 punktu, 19 straipsnio 5 dalimi, Lietuvos Respublikos prokuratūros ir prokurorų kompetencijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro 2012-04-17 įsakymu Nr. I-141 „Dėl Lietuvos Respublikos prokuratūros ir prokurorų kompetencijos nuostatų patvirtinimo“ 16.5.2 p.,

n u t a r ė:

palikti galioti Vilniaus apygardos prokuratūros Viešojo intereso skyriaus prokurorės 2020-01-29 nutarimą Nr. 2.VI-8 atsisakyti taikyti viešojo intereso gynimo priemones.

Šis nutarimas gali būti skundžiamas bendrosios kompetencijos teismui per 30 kalendorinių dienų nuo nutarimo kopijos gavimo dienos.

Viešojo intereso gynimo skyriaus prokurorė

Sigita Vasiliauskienė